

Olje og Energidepartementet
Akersgata 59, 0180 Oslo

Vår dato: 24.04.2023
Deres dato: 02.05.2023

Oversendt elektronisk

Vår referanse ERH

Høringsvar – Energikommisjonen Offentlig høring av NOU 2023: 3 Mer av alt - raskere Bodøregionens Utviklingsselskap AS – og Bodø Næringsforum

Vi vil med dette gi høringssvar på Energikommisjonen utredning, «Mer av alt – raskere» NOU 2023: 3. Selskapene, BRUS og Bodø Næringsforum representerer et samlet næringsliv i Nord Norge med over 400 medlemsbedrifter og eiere fra næringslivet primært i Bodøregionen. Vi representerer også en rekke fornybarselskaper og industri. Vi vil komme med forslag og anbefalinger som følgende:

1. Bidra til rask utbygging av ny fornybar kraftproduksjon – Fast track!

Norge og spesielt Nord Norge vil om få år gå fra å ha et kraftoverskudd til et kraftunderskudd. Det haster dermed å sikre vårt nasjonale og regionale konkurransefortrinn med å sikre stabile lave og forutsigbare kraftpriser. I tillegg er et kraftoverskudd og et velfungerende nett avgjørende for at både eksisterende industri og næringsliv skal overleve, så vel som det er en forutsetning for nyetableringer. Et flertall i energikommisjonen peker på at vi innen 2023 må øke utbygging av ny kraftproduksjon på 40TWh og energispare tilsvarende 20 TWh. Dette er mål vi støtter, men som det nærmest vil være umulig å nå, om rammebetingelsene ikke radikalt endres og det legges til rette for fast-trackutbygging av både kraftproduksjon og utbygging av strømmettet. Vi vil visee til Statnetts vurdering av et nasjonalt kraftunderskudd i 2027 og tilsvarende SINTEFs utredning for Energi i nord, som slår fast i høyt scenario at landsdelen vil ha kraftunderskudd i 2027.

1.2 Vindkraft på land er den eneste teknologien som raskt kan bidra til å opprettholde et kraftoverskudd i regionene. Skal vi nå klimamålene ved elektrifisering av samfunnet, ny industrialisering og bygge nye grønne arbeidsplasser, må det bygges ut vesentlig mer vindkraft på land. Skal dette lykkes, må kommunene ha de nødvendige regulatoriske og økonomiske incentivene for dette, og regjeringen må styrke forvaltningen og legge til rettere ekstreme endringer i konsesjonstakten for utbygging av denne kraften

1.2 Havvind regjeringen må raskt bidra til, og sikre mer og større utlysninger av nye arealer for havvind, spesielt i kystområdene i Nord Norge, utenfor Nordland. Helgeland Sør må i inneværende år gjøres tilgjengelig areal for utbygging av havvind og det må komme nye virkemidler som sikrer infrastruktur og landindustri, flere steder langs kysten til havvindindustrien. Dette haster! Havvind vil først være lønnsomt og relevant som industrikraft langt ut på 2030-tallet

1.3 Vannkraft. Regjeringen må vurdere å bygge ut mer vannkraft i tilknytning til vernede vassdrag, legge til rette, samt prioritere oppgraderingen og utvidelser av eksisterende vannkraft. Konsesjonstakten må gå raskere med fast track og konsesjoner som vil bidra til mer kraft må prioriteres foran revisjoner hvor man kan risikere tap av produksjon.

1.3 Solkraft regjeringen må styrke ENOVA og virkemiddelapparatet til å gi støtte til solkraft både på nærings- industri og husholdningssegmentet. Skal målene nå med det også komme økt støtte til dette selv på markedsnære tiltak. Staten må sikre og bidra til at det er mer gunstig å lønnsomt å investere i solkraft på større nærings- og industribygg.

1.4 Forsk, utvikle og legg til rette for ny energiproduksjon

Regjeringen bør styrke FoU-innsatsen på nye produksjonsmetoder som atomkraft, derav SMA-teknologi og Thorium. I tillegg til tidevannskraft, bølgekraft og andre kraftformer.

1.5 Fjernvarme I et kraftsystem er fjernvarme avgjørende for å både avlaste nettet og utnytte det effektivt. Samt fjernvarme bidrar til at vi kan nå våre klimamål. Derfor må incentivene til å satse på fjernvarme styrkes.

- 2. Raskere etablering, samt behandling av konsesjonssaker for nettanlegg** Et velfungerende kraftnett er avgjørende for å sikre nyetableringer og elektrifisering av samfunnet. Det er svært store flaskehalsen i både regionalnettet og transmisjonsnettet. Vi trenger et taktskifte i utbygging og konsesjonsbehandling av nettanlegg.

I dag tar det for lang tid fra når nye konsesjonssaker for nettanlegg og kraftproduksjon blir initiert til de blir ferdig behandlet, bygd ut og etablert. Sakslisten og køen av saker til behandling hos både NVE og OED er stor. Det er for lite ressurser til forvaltningen som sikrer raskere saksbehandlingstid, spesielt på nettkonsesjoner.

Vi foreslår at man:

styrker NVE og OEDs saksbehandlingskapasitet og etablerer fasttrack på alle nettkonsesjoner i transmisjonsnettet, samt regionalnettet spesielt i saker der man kan få tilført ny kraftproduksjon i nettet samt nyetableringer som bidrar til store sysselsettings- og verdiskapningseffekter.

2.1. Prioriteringskriterier for nett-tilknytning

Prioriteringskriteriene i dag må endres der første-til-møllaprisippet, og fra 2022 Statnetts modell for vurdering av modenhet. Disse viser seg å ikke være hverken effektive eller tydeliggjørende nok, for hva som skal prioriteres. Eksempelvis er køen av reservasjoner blant annet bestående av en rekke kryptoutvinningsentre. Statnett har selv i sitt høringssvar til Strømnettutvalget rapport, spilt inn behovet for tydeligere kriterier fra myndighetene. At kriteriene er objektive og ikke-diskriminerende er viktige prinsipper, men disse må utformes innenfor en regulatorisk ramme for hva samfunnet har som mål for utviklingen. Dette er utgangspunktet for tildeling av rettigheter til ressurser innenfor en rekke andre samfunns- og næringsområder. Kraft bør ikke være noe unntak.

- Bodø bystyre mener regjeringen må innføre skjerpe kriteriet om positivt planvedtak fra planmyndigheten, til et absolutt kriterium før reservasjon kan vurderes og eventuelt tildeles. Dette vil gi kommunene mer kontroll og styring på egen samfunns- og næringsutvikling.
- Bodø bystyre mener regjering og storting bør etablere tydeligere kriterier som vektlegger 1) jobb- og verdiskapingsbidrag 2) regional samfunnsnytte 3) samfunnsikkerhet 4) klimaeffekt.

2.2. Nedprioritere reservasjoner av kraft til formål med lav verdiskaping

Kryptoutvinning har økende motstand i befolkningen og bedriftene. Samfunnsnyttene er liten eller fraværende. Inntil vi har et robust overskudd av kraft, kan kun nettselskapene prioritere tilknytning til prosjekter som bidrar med stor verdiskaping og større sysselsettingseffekter. Reservasjoner av kraft til kryptoutvinning må derfor nedprioriteres inntil kraftsystemet kan håndtere dette, og det kan anses som formålstjenlig for Norge som nasjon.

- Vi mener: inntil kraftsystemet kan håndtere større uttak av kraft, så bør det særskilt være sterke begrensninger i tildeling av kraft til kryptoutvinning. Prosjekter med høy verdiskaping og sysselsetting må prioriteres foran slike prosjekter.

3 Økt bruk av spesialregulering

Det skal investeres i mye nett i årene som kommer, både regional- og sentralnett. I Bodø- og Saltenregionen pågår det investeringer i nettet for å fjerne flaskehals. Fjerning av slike flaskehals muliggjør nye prosjekter som bidrar til å økt jobb- og verdiskaping i regionen. I påvente av slike investeringer, vil nye prosjekter risikere å ikke få reservasjon av kapasitet.

Spesialregulering er et effektivt tiltak for å håndtere slike ombygginger i sentralnettet. Vi må forvente økt behov for spesialregulering og produksjonstilpasninger fremover med det investeringsvolumet som er under planlegging.

Spesialregulering er ressurskrevende personellmessig, men i liten grad økonomisk. Den samfunnsnyttige oppsiden ved økt produksjon eller nye etableringer vil ofte mer enn oppveie for den midlertidige økte ressursbruken på slik regulering.

- Vi ber regjering og storting gi tydelige føringer til Statnett om økt bruk av spesialregulering i de tilfeller det er teknisk forsvarlig og mulig, og hvor den samfunnsmessige oppsiden er positiv.

3. ENØK og strømstyring

Potensialet for energiøkonomisering og smartere strømstyring er vesentlig, men tillegges ikke nødvendig vekt i utforming av incentiver.

- Bodø bystyre ber regjering og storting vesentlig styrke incentiver for energistyring- og lagringssystemer på alle infrastrukturnivåer.
- Bodø bystyre ber regjeringen vesentlig styrke incentivene for ENØK-tiltak – både til bedrift, offentlig virksomhet og privatpersoner.

Derfor vil vi konkludere med følgende tre anbefalinger:

- 1. Legg til rette for rask taktøkning i utbygging av ny fornybarkraftproduksjon, med særlig tiltak mot å få etablert vindkraft på land**
- 2. Sikre mer effektiv og raskere utbygging av strømmettet på alle nivå**

- 3. Sikre stabile og forutsigbare rammebetingelser som bidrar til å sikre ny kraftproduksjon og investeringer i ny industri og næringsetableringer**

Beste hilsen

Elnar Remi Holmen
BRUS
Adm Dir

Merete Nordheim
Bodø Næringsforum
Direktør

Bodø 24.04.2023

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.